

Risikovurdering i arbeid med barnehage- og skolemiljø.

Praktiske erfaringer



- **Hvorfor**

- **Hva**

Hvorfor





Kompetanseutvikling

- Skoleeigaren har ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse i verksemda.
- Skoleeigaren skal sørge for at lærarar, rektorar og andre tilsette i skolen får høve til å utvikle seg fagleg og pedagogisk så dei kan vere på høgd med utviklinga i skolen og samfunnet.

Opplæringsloven § 10-8.

Barnehager

- Gode barnehager er profesjonelle læringsfellesskap.... Barnehagestyrer må sørge for at de ansattes kompetanse tas i bruk, og for at **kvalitetsutviklingen er målrettet mot barnehagens kjerneoppgaver.**
- ...mange barnehager i for liten grad stimulerer barnas **språk og samspill eller gir god nok støtte til barnas vennskap.** 5. mars 2021
-barnehagene i for liten grad planlegger det pedagogiske arbeidet på grunnlag av observasjon, dokumentasjon og systematisk vurdering av egen **praksis.** Dette kan skyldes mangel på rammeplanforståelse og didaktisk kompetanse, for svake profesjonelle læringsfellesskap eller for lite tid.

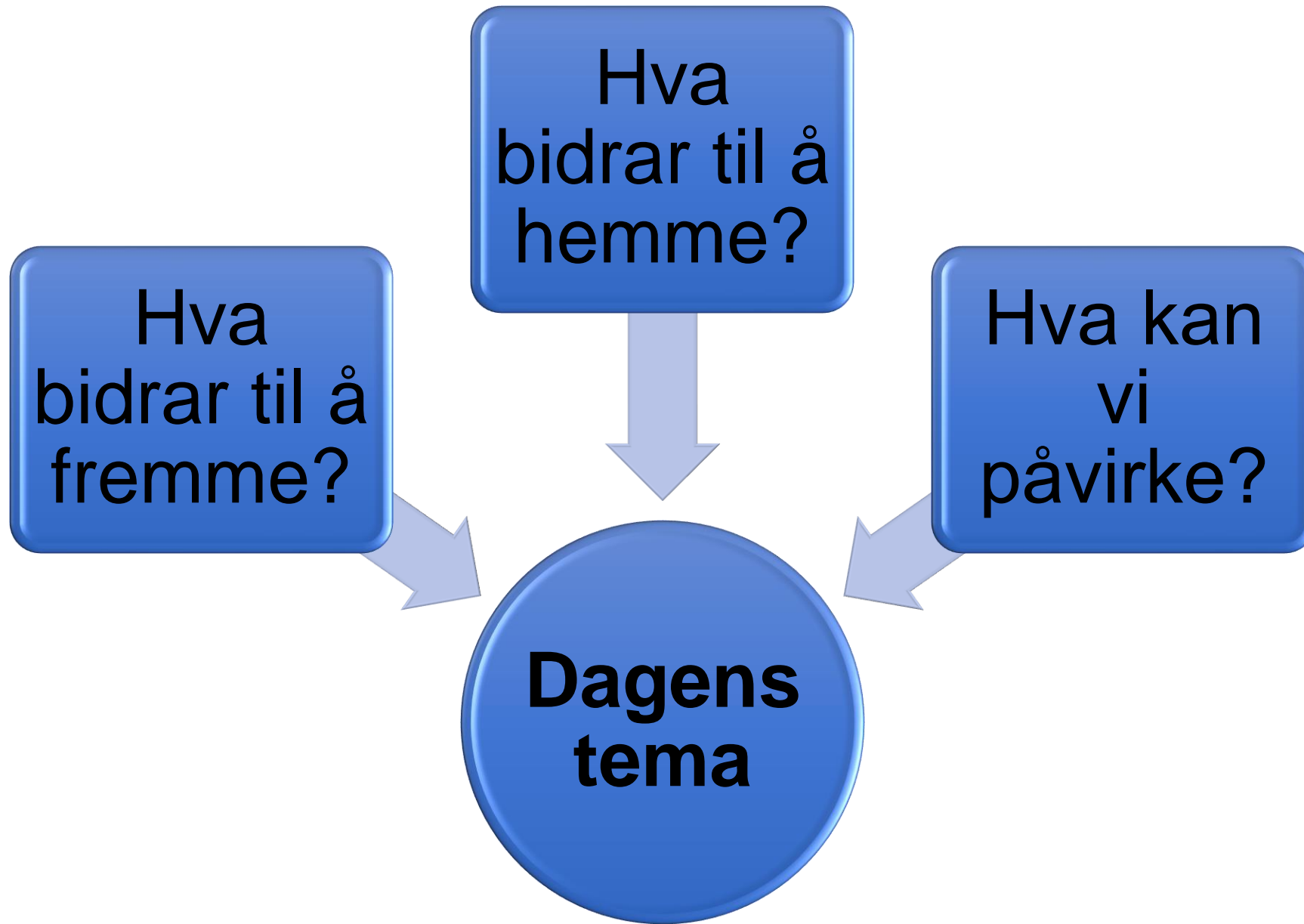


En skole for vår tid – sluttrapport fra ekspertgruppen om skolebidrag

- Ekspertgruppen mener skolebasert vurdering er en grunnleggende forutsetning for systematisk kvalitetsutviklingsarbeid.
- Dialogmøtene med skoler og skoleeiere viser at skolene som lykkes med å løfte stabilt høyt, har satt **skolebasert vurdering i system og vurderer og utvikler som en del av den daglige driften**
- Tiltak for utvikling uten forutgående vurdering har en tendens til å bli kortvarige.
- Skoleeierne må se dialogen med skolene om vurderings- og utviklingsprosessene som en anledning til å styrke sin skolefaglige kompetanse.

Blikket fremover på å lære av erfaringer

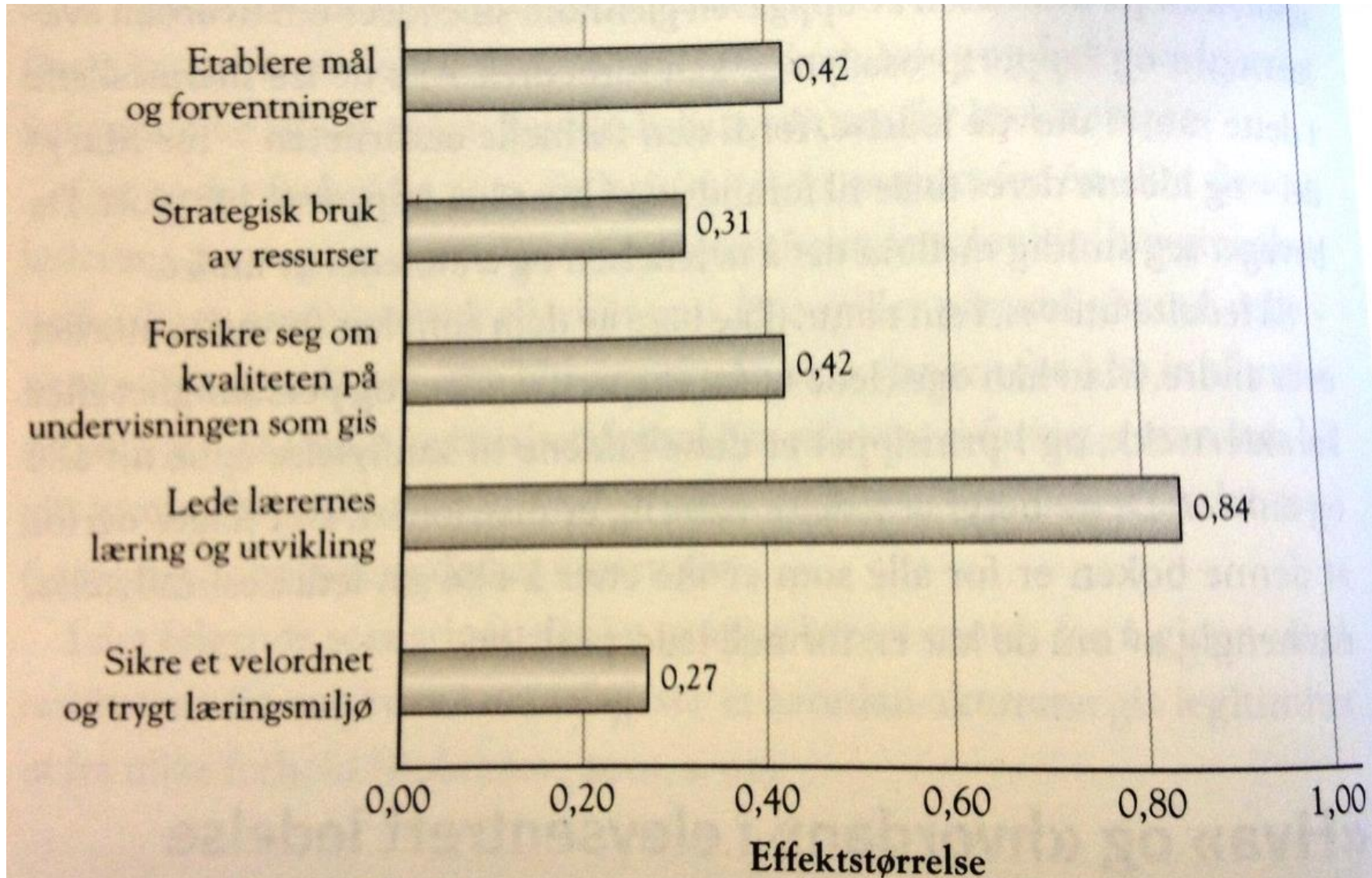




Utviklingsarbeid Robinson 2013

Forskjellige ansatte

- *formidler samme budskap*
- *braker samme begrepsapparat*
- *forbedrer praksis basert på felles evalueringer for å kommunisere om praksis*
- *vet hvordan de skal skape forbindelse til det som er tatt opp tidligere*



Figur 1.1 Fem dimensjoner i elevsentrert skoleledelse

Hvorfor driver vi utviklingsarbeid?

- Målet er alltid en forbedring/tydeliggjøring av noe som er sentralt for barnas/elevens faglige, sosiale og emosjonelle utvikling
- Veien dit innebærer en endring eller justering i barnehagens/skolens praksis, slik at barna/elevene har et større utbytte.

Varige endringer i praksis er knyttet til læring hos barnehagens og skolens ansatte

Hva

Aktiviteter
Undervisning

Skole- og
barnehagemiljø



- Verdier
- Prinsipper
- *Kollektiv mestringstro*

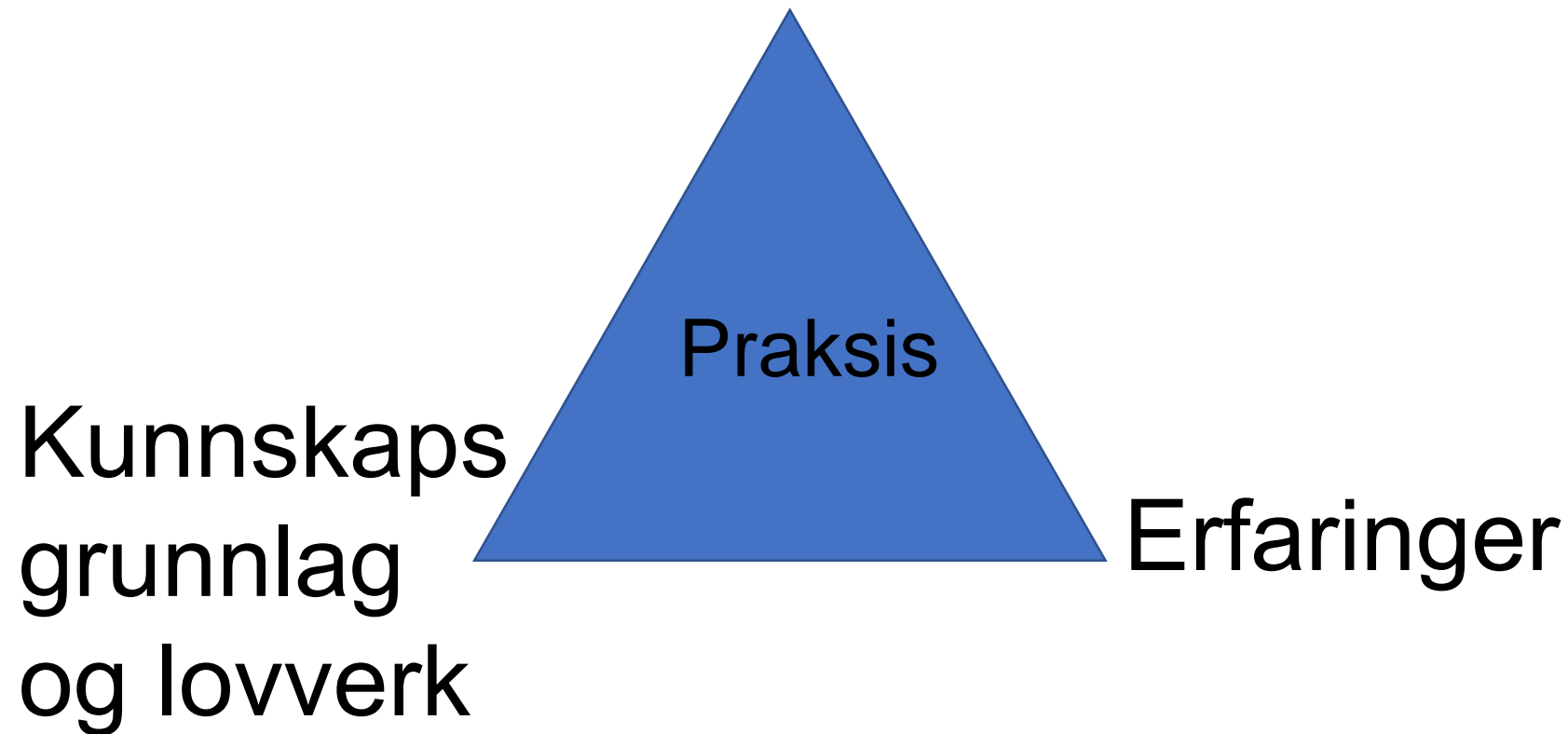
Et skifte i tenkning



- ...ikke jobbet tilstrekkelig **systematisk** og **målrettet** i arbeidet...
- Utvalget mente at **inkludering** må forstås **bredere** og mer allment enn det som virker å være tilfellet.

KOMPASS FOR PRAKSIS

Elever/barn og foresatte



Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring

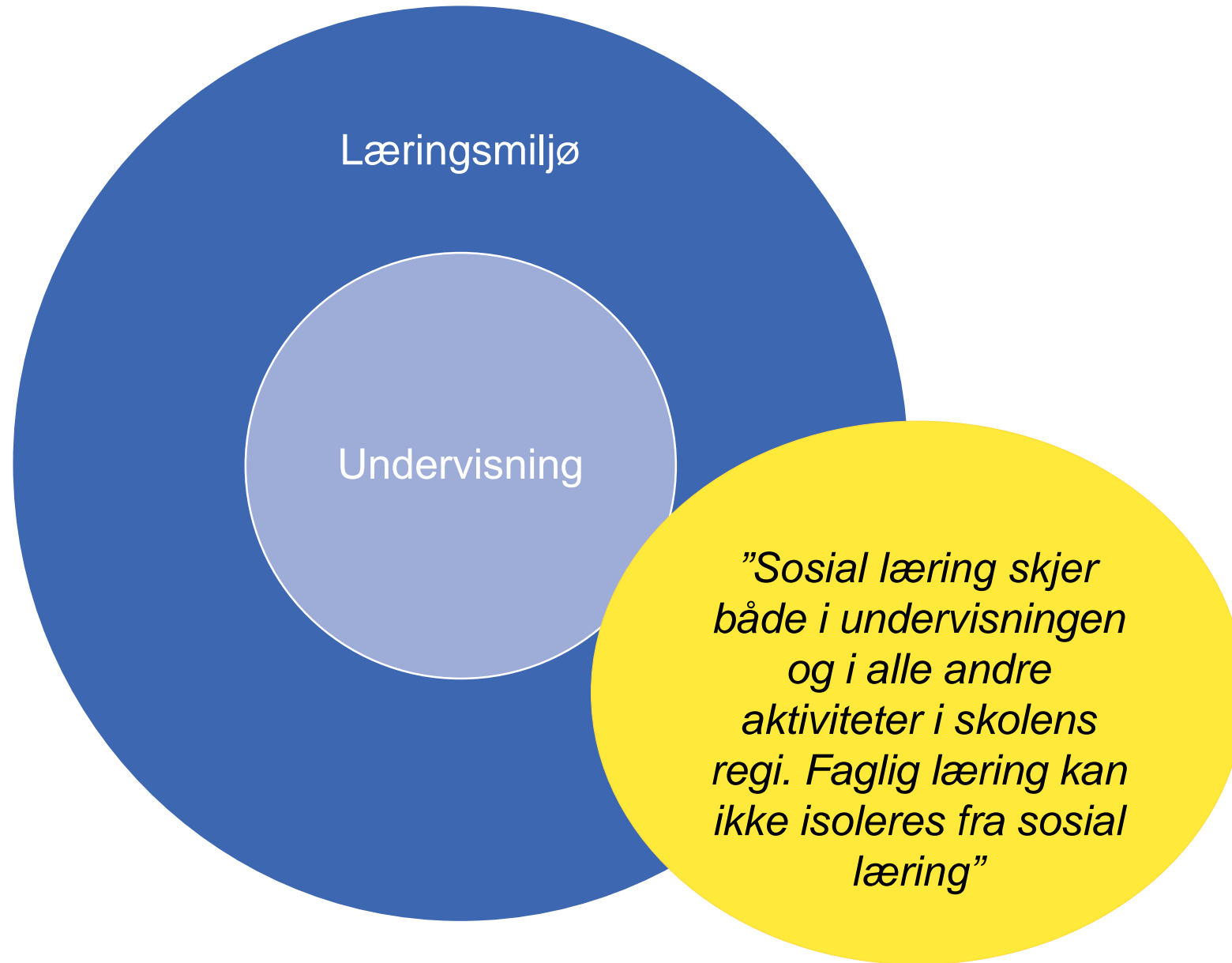
Opplæringsloven



Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Barnehageloven



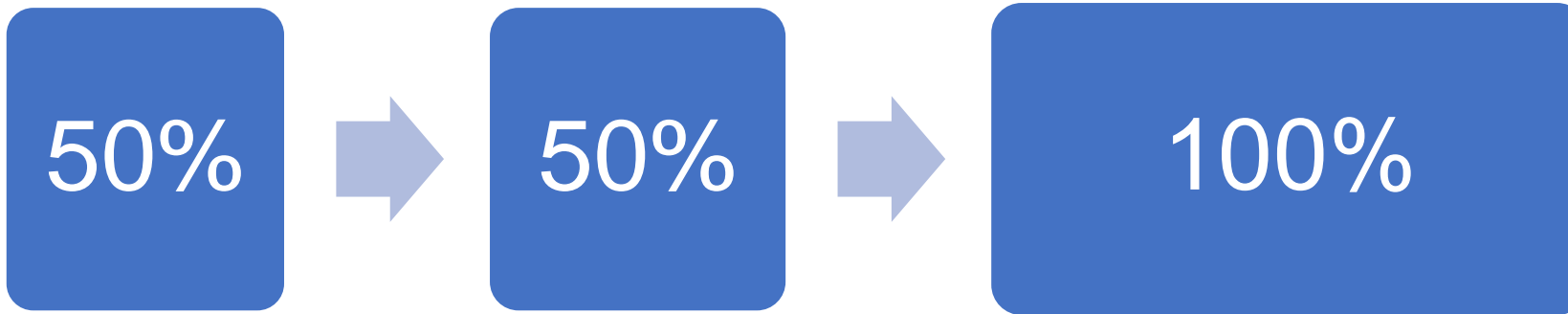


SFO skal bidra til trivsel og glede i selvvalgt lek og tilrettelagte aktiviteter, og gi rom for rekreasjon og hvile

Rammeplan SFO

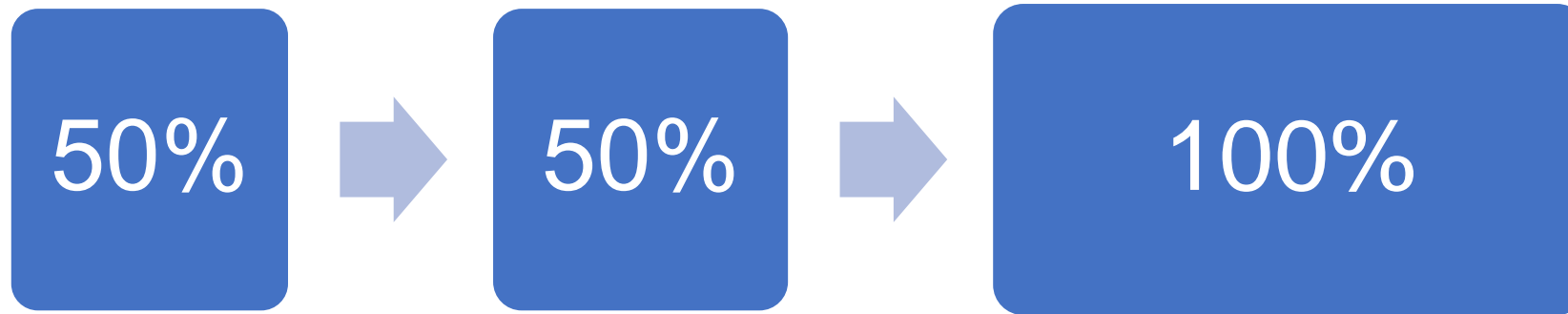


Risikovurdere og planlegge for aktivitet



Faglig, kognitiv, sosial og emosjonell læring kan ikke isoleres fra hverandre

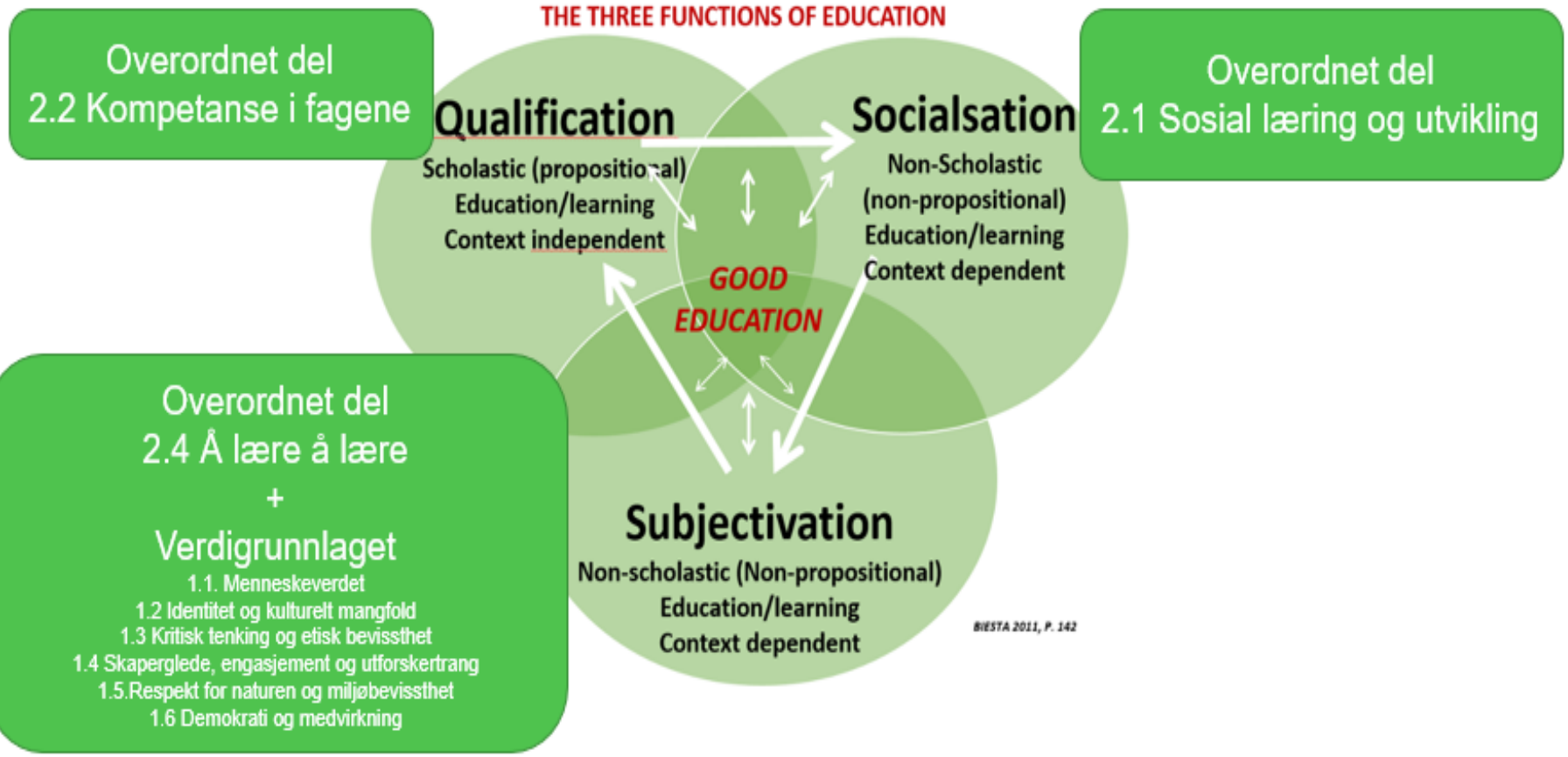
Læring og medlæring



Faglig, kognitiv, sosial og emosjonell læring kan ikke isoleres fra hverandre

«GOOD EDUCATION»

THE THREE FUNCTIONS OF EDUCATION



BjESTA 2011, P. 142



Områder å utforske når vi forsøker å bygge felleskap sammen med elevene

Startoppgaver – inngangsbilletten er tilgjengelig for alle

Klassedialog som tar høyde for forskjeller

Verdsetting av det som fremmer læring, fremfor læringsresultater

Åpne og rike oppgaver så ofte det lar seg gjøre

Aktivitet i oppgavene

Kreativitet og produksjon fremfor reproduksjon

Medvirkning i planlegging, gjennomføring og vurdering

Lære sammen så ofte som mulig; i par, i grupper eller alle sammen (særlig når noe er nytt og vanskelig)

Skaffe seg feedback fra elevene hyppig nok, og bruke den til å justere kursen

Vurder det som hemmer og fremmer læring kontinuerlig

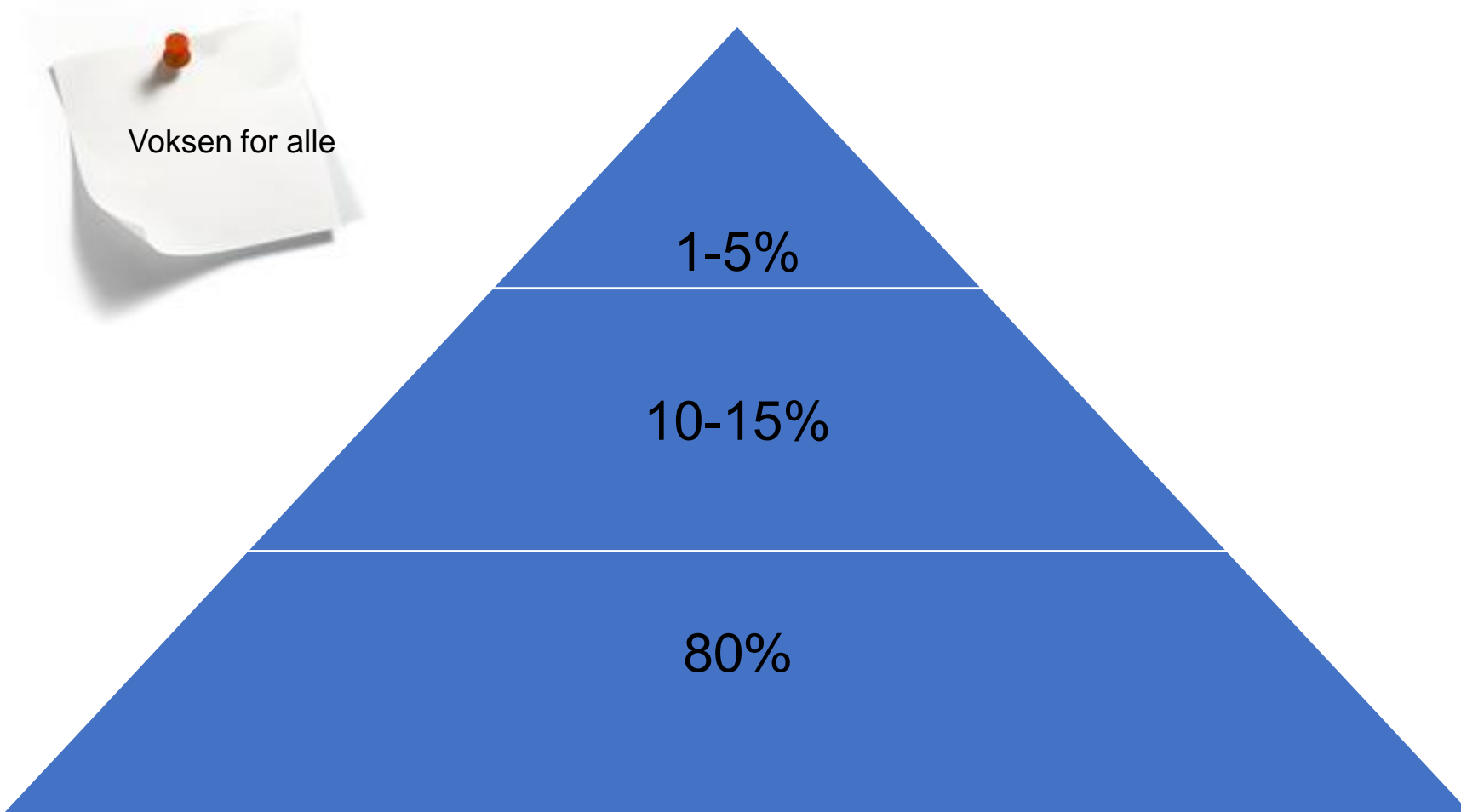


Frafall i videregående opplæring

-skolen gir et konsistent budskap til elevene om at **hele skolen står samlet bak ønsket om at eleven skal lykkes**, det vil si fullføre og bestå.
-
- **Aller viktigst er det kanskje å forstå tiltak mot frafall som omsorgstiltak.**

Kunnskapssenteret for utdanning 2015

En «vanlig» gruppe



Det mest sentrale spørsmålet

Hva er det viktigste
barn og unge skal lære i barnehage
og skole?

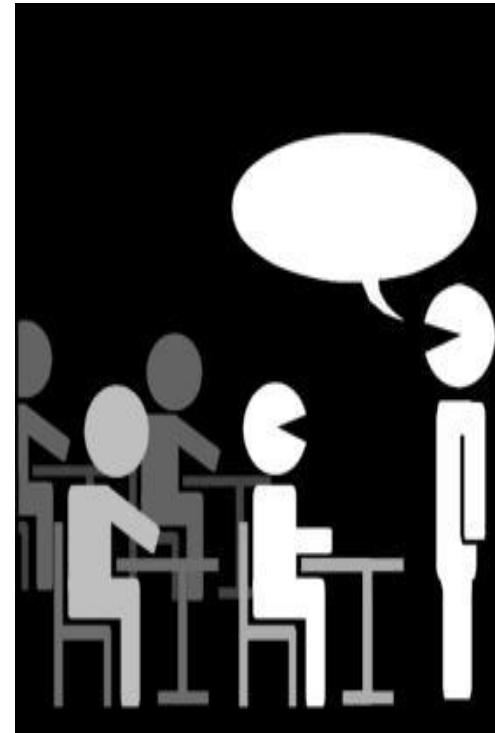


Det viktigste du lærer er det du lærer om deg selv – det glemmer du ikke... (Skaalvik)



Eleven/barnet er den viktigste informanten –våge å spørre, våge å tolke

- Hva lærte du, fag/sosialt/struktur?
- Hva var vanskelig, fag/ sosialt/ struktur
- Hvordan lærer du best?
- Når lærer du best?
- Hva er du stolt over at du klarte?
- Hva trenger vi å samarbeide om(hjelp til)?
- Hva var høydepunktet?
- Din favorittsetning i dag
- Overskrift til timen
- Oppdrag til læreren, hva er det viktig at læreren vet?
- Er det noe du gruer deg til?
- Er det noe du gleder deg til?





Apalløkka skole

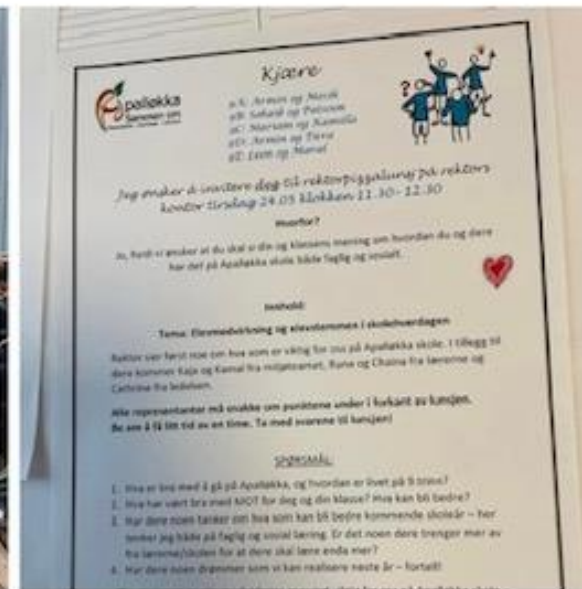
1 t · 🌐



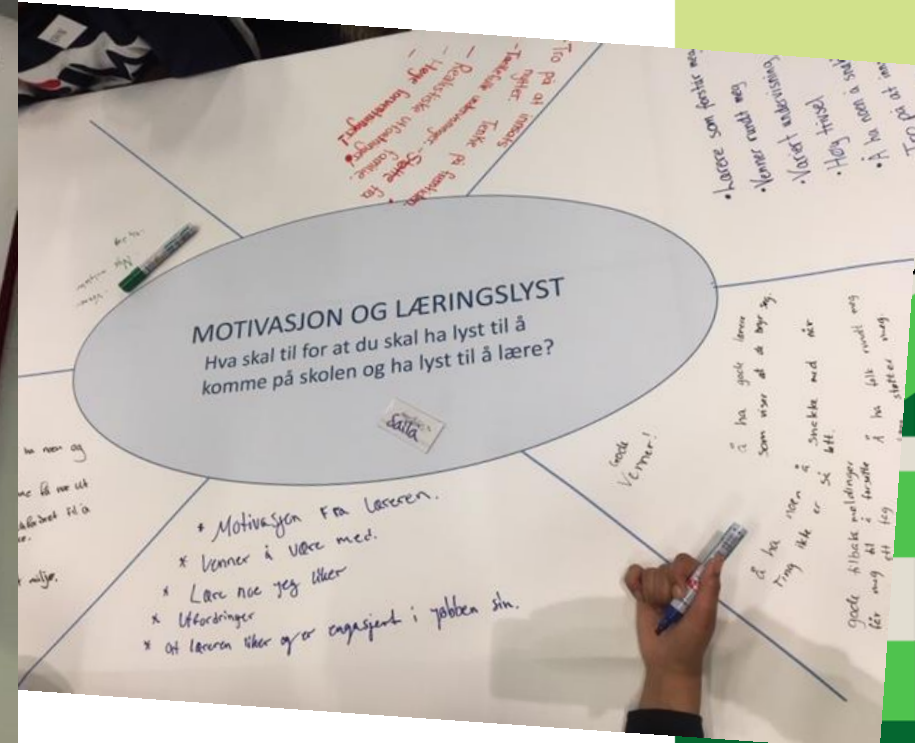
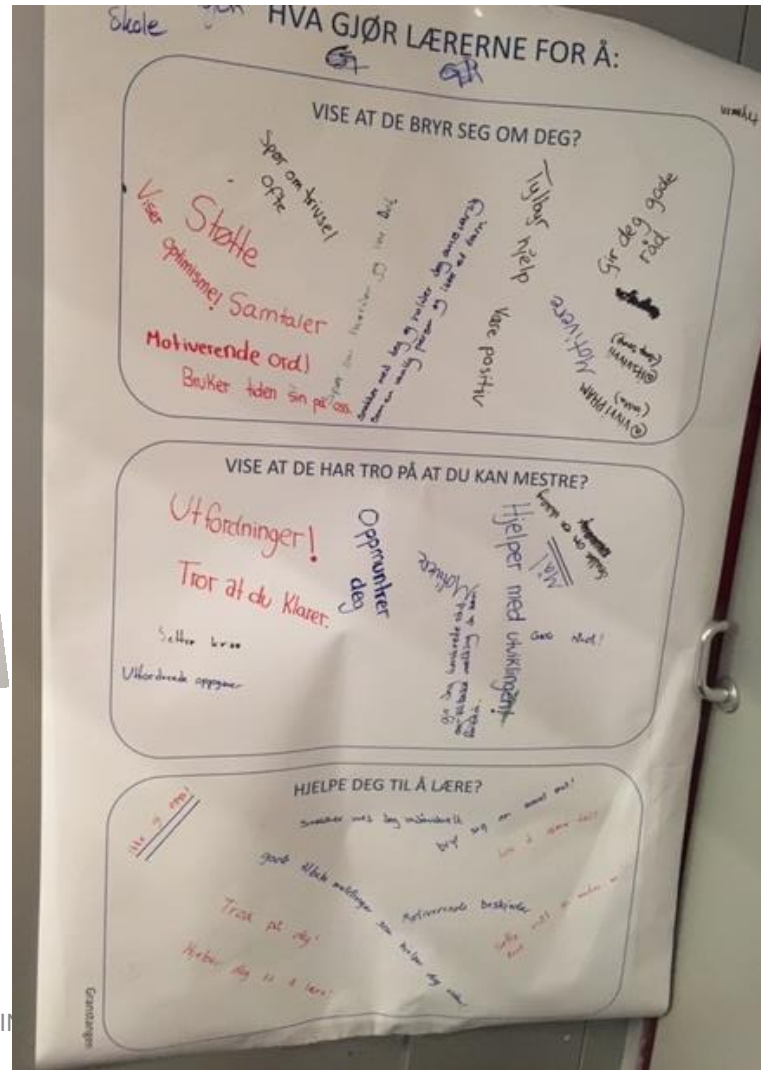
I dag var rektor Elisabeth på besøk i alle klasser på 8. og 9. trinn. Der ble et bingohjul brukt til å finne to nummer i hver klasse. Disse numrene representerte elevene på klasselista. De to utvalgte fra hver klasse er nå invitert til rektorlunsj med Elisabeth, leder for trinnet, sosiallærer Kaja og miljølærer Kamal. Der skal de snakke om «Elevmedvirkning og elevstemmen i skolehverdagen». En morsom og kreativ måte å invitere til lunsj og elevmedvirkning i praksis, ikke sant? Selvsagt skal elever på 10. trinn også få besøk av rektor & bingohjulet!



HINN v/ Borgkastet 2022



Medvirkning og elevenes erfaringer



Hva bør vi fortsette med på vår skole, slutte med og starte opp med?
Gode råd og elevinnspill

Fra elevkonferansen U22, 2019

Hvordan er dine drømmelærere?

Hvis det var en ærespris elevene kunne dele ut:

Hvordan er en god lærer,
hva skulle juryen se etter?



- formelle organer (SU og elevråd)
- elevkonferanser og elevpanel, vær kreativ
- Hva er viktig for vår skole/barnehage å sjekke ut med barn/elever og samarbeide med barn/elever om: tilsyn, rutiner, vurdering, ulike måter å lære på, samarbeidsformer
- Hvordan lytter vi til barna/elevene og lar oss bli invitert inn i det de er opptatt av
- Planlegg spørsmål og tilpass alder og emne: vi voksne har ansvar for at dere ha det trygt og godt og lære på skolen:vi trenger deres innspill, dere er eksperter på å være barn/elever... hvilke råd har dere til oss voksne...

GoBaN

Ledelse av barnegrupper:

- Observasjoner viste at personalet strevde med å få oversikt over barn og pågående aktiviteter. Mye uro og støy.
- Gode på omsorg, men en del å hente på å utvikle et spennende læringsmiljø hvor alle barn inkluderes- og et personale som fanger dette opp.
- Trenger mer kompetanse på ledelse av større barnegrupper
- Bruker mye tid på roe barna -og de skal følge regler (66 % svarer ja på påstanden: Jeg bruker mye tid på å roe barna og hjelpe dem å følge regler)

Alvestad mfl (2019)

STÅSTED

Hvor tenker du at din skole/barnehage er i implementeringen av LK 20/Rammeplanen?

Hvor er dere (ledelse og ansatte) i arbeidet med å skape god kjennskap og forståelse for føringene ?

....opplæringens verdigrunnlag , prinsipper for læring, utvikling og danning og profesjonsfelleskap/læringsfelleskap og skole- barnehageutvikling ?

Hvordan ser det ut i skolens/barnehagens praksis?



Oppsummerte råd (Bergkastet, Duesund, Westvig 2021)

- Jobb systematisk med å styrke lærernes tilhørighet i et utviklingsorientert læringsfellesskap
- Utnytt skolens handlingsrom, kunnskapsgrunnlag og lovverk til aktivt å utvikle skolemiljøet
- Bruk tid på å analysere skolens ståsted og sett overordnede mål for utvikling av skolemiljøet
- Involver elevene aktivt i analyse-og utviklingsarbeid

Takk for meg!

***Trygt og godt skolemiljø
Inkludering faglig og sosialt***

Gyldendal 2019

***Mobbeforebygging i et fellesskaps-
perspektiv. Nye stemmer i praksis***

Kommuneforlaget 2021

